

Skłodowskiej-Curie Marii

Dzielnice: Wesoła

Osiedla:

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy:

Opis

Maria Salomea Skłodowska-Curie herbu Dołęga (1867-1934) - fizyk i chemik. Przyszła na świat w Warszawie, w kamienicy przy ul. Freta 16. Wywodziła się ze szlacheckiej rodziny (matka herbu Topór, ojciec herbu Dołęga), w której kultywowano tradycje patriotyczne a obydwój rodzice byli nauczycielami. Po ukończeniu pensji dla dziewcząt a później III Gimnazjum Żeńskiego podjęła pracę guwernantki. W 1891 roku, na zaproszenie siostry, wyjechała do Paryża, gdzie jako pierwsza kobieta w dziejach uczelni zdała egzaminy wstępne na Wydział Fizyki i Chemii Sorbony. Była poza tym znakomitą lingwistką - biegle знаła pięć języków obcych. Dwa lata później uzyskała licencjat z fizyki a w 1894 roku - z matematyki. Na krótko powróciła wówczas do Warszawy, jednak z powodu braku pracy ponownie znalazła się w Paryżu, gdzie pod opieką swojego męża Piotra Curie i Henri`ego Becquerela zajęła się badaniami nad radioaktywnością rudy uranowej. Badania te po 4 latach doprowadziły do odkrycia najpierw polonu, następnie dużo bardziej radioaktywnego radu. W 1903 roku uhonorowana została Nagrodą Nobla w dziedzinie fizyki a także nadano jej stopień doktora fizyki (obroniła pracę doktorską). Trzy lata później, po tragicznej śmierci męża objęła prowadzone przez niego laboratorium na Sorbonie a także prowadziła utworzoną dla niego katedrę. W 1911 roku otrzymała po raz drugi Nagrodę Nobla - tym razem w dziedzinie chemii - co umożliwiło jej przekonać rząd francuski do budowy prywatnego Instytutu Radowego. Dwa lata później przybyła do Warszawy, gdzie otworzyła pierwszą w kraju pracownię radiologiczną. Podczas wojny - ukrywając uprzednio rad w Bordeaux - wykonywała niezliczone prześwietlenia rannych żołnierzy, co umożliwiło o wiele szybsze ich diagnozowanie i wielu oszczędziło amputacji rąk albo nóg. W 1925 roku ponownie przyjechała do Warszawy, gdzie zainicjowała budowę Instytutu Radowego przy ul. Wawelskiej. Siedem lat później został on uroczystie otwarty a ona przekazała mu gram radu umożliwiający rozpoczęcie działalności. Zmarła w alpejskiej klinice Sancellemoz w Passy na skutek białaczki wywołanej wysokimi dawkami promieniowania. Spoczywa: Pod kopułą paryskiego Panteonu, dokąd w 1995 roku jej prochy zostały przeniesione z cmentarza w Sceaux pod Paryżem.

Upamiętnienia: ul. Freta 16 - tablica z piaskowca na froncie kamienicy, w której przyszła na świat (odsłonięcie - 16 IV 1931, odrestaurowana po zniszczeniach wojennych w latach 50-tych). ul. Krakowskie Przedmieście 66 - tablica z brązu na frontowej ścianie budynku, w którym pracowała w latach 1890-91 (odsłonięcie - 11 VI 1935). ul. Śniadeckich 8 - tablica na frontowej ścianie budynku, gdzie w 1913 roku otworzyła pracownię radiologiczną. ul. Wawelska 15 - Instytut Radowy - pomnik-statua dłuta Ludwika Nitschowej przed budynkiem. Do 1954.05.20 patronowała obecnej ul.

Rozszerzonej, do 1960.03.31 ul. Fizyków a do 1960.05.05 ul. Uranowej.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy:
